

Åtvidabergs
kommun

VERKSAMHETSPLAN 18/19 FÖR LÅNGBROTTS FÖRSKOLA

Barn- och utbildningsförvaltningen
Åtvidabergs kommun
2018

1. Inledning

Det systematiska kvalitetsarbetet inom barn-och ungdomsförvaltningen bygger på ett samarbete mellan huvudman samt förskolechefer och rektorer. Arbetet med det systematiska kvalitetsarbetet ska genomsyras av transparens - där ett samarbete inom hela förvaltningen skapar underlag för att tillsammans utveckla verksamheten med stöd av varandra. Verksamhetsplanen ska tydliggöra vår väg framåt, mot vårt mål att skapa den bästa förskolan/skolan för Åtvidabergs barn och unga

Verksamhetsplanen innehåller dels en analys över vårt nuläge, dels vilka mål vi har och vad vi kommer att göra för att uppnå målen. Verksamheten följs upp och utvärderas kontinuerligt under läsåret i syfte att nå ett önskat ideal och möta avvikelser tidigt. Slutsatser kring varje verksamhet skapar underlag för verksamhetsplanen. Rektor/förskolechef har det övergripande ansvaret för verksamheten på den egna skolan/förskolan. Genom verksamhetsplanen - som bygger på kvalitativa analyser och slutsatser - får skolledning underlag för beslut. Verksamhetsplanen processas med egen personalgrupp och är förankrat på alla nivåer, samt är tillgänglig för elever/barn samt i mötet med vårdnadshavare.

2. Vision

Åtvidabergs förskolor och skolor ska ge våra barn och ungdomar en bra start i livet och vara en självklar aktör i utvecklingen av ett Åtvidaberg med framåtanda. Vi utvecklar människor som är väl förberedda att hantera livet och ständigt vill lära mer.

3. Mission

Skolans uppdrag styrs av nationella styrdokument och lagar. Utgångspunkten är alla barn och elevers lika rätt till en god utbildning i en trygg miljö. Vi vill ge så många barn och ungdomar som möjligt de bästa förutsättningarna att utvecklas och lyckas under skoltiden – och i framtiden.

4. Systematiskt kvalitetsarbete

Det systematiska kvalitetsarbetet med utgångspunkt i verksamhetsplanen, utgår från skolverkets utvecklingshjul som modell. Förvaltningen använder sig av detta utvecklingshjul som ett verktyg för systematiskt kvalitetsarbete. Varje enhet analyserar ett nuläge kontinuerligt mot ett ideal-som ger ett underlag för nästa steg. Alla mål och aktiviteter skall alltid ha som fokus att sträva mot idealläget - med eleven i centrum. Verksamhetsplanen beskriver enhetens actions.

Innehåll

1. INLEDNING	2
2. VISION	2
3. MISSION	3
4. SYSTEMATISKT KVALITETSARBETE	3
UTGÅNGSLÄGE 18/19	5
VERKSAMHETSMÅL FÖR 18/19	6
• BÄSTA MÖJLIGA LÄRANDE	6
• NÖJDA ELEVER OCH FÖRÄLDRAR	7
• ENGAGERAD OCH KOMPETENT PERSONAL	8
FÖRSKOLA OCH HEM	9
STRATEGIER	10
NORMER OCH VÄRDEN	11
STRATEGIER	12
UTVECKLING OCH LÄRANDE	12
BARN INFLYTANDE	16
ÖVERGÅNG OCH SAMVERKAN	18
STRATEGIER	19
UPPFÖLJNING, UTVÄRDERING OCH UTVECKLING	20
STRATEGIER	22
FÖRSKOLECHEFENS ANSVAR	23

5. Utgångsläge 18/19

Långbrots förskola består av 8 avdelningar med öppettider 06.00-18.30. Förskolan är belägen i centrala Åtvidaberg och har centralorten som upptagningsområde. Antalet barn inskrivna VT 18 var 141 stycken, 24 barn har ett annat hemspråk än svenska och det är 9 olika språk. På avdelningarna med äldre barn, 3-5 år är det 20-22 st. barn och på avdelningarna med de yngre barnen, 1-3 år är det 12-16 st. barn. Antalet barn per avdelning är beroende på personalstat och om det finns barn med särskilda behov. Förskolan har 8 avdelningar varav 2 st. är belägna i ett bostadsområde i närheten, där 29 av de 141 barnen placerade. På förskolan har vi 9 förskollärare, 14 barnskötare och 1 elevassistent. En förskollärartjänst är vakant pga. rekrytering av behörig förskollärare inte lyckats.

Omkringliggande bostadsområde består av både villabebyggelse och hyresfastigheter.

Förskolan byggdes 2014 och är i sin konstruktion anpassad för Reggio Emilia inriktningen. Det innebär att barnen äter i en gemensam matsal, det finns en ateljé inomhus där barnen får möjlighet att skapa, baka och utveckla sin fantasi. Det finns också ett större torg med möjligheter till att skapa olika rum och miljöer samt en scen för uppträdande. Lyssnandet, pedagogisk dokumentation och reflektion är några av filosofins kännetecken samt att se på olikhet som något värdefullt.

Två avdelningar som är placerade bredvid varandra är ett skepp och ett arbetslag med pedagogiskt ansvar. Skeppet består av en avdelning för äldre barn och en avdelning för de yngre barnen.

Varje arbetslag ingår i en reflektionsgrupp som träffas 1 gång/vecka. Pedagoger träffas med jämna mellanrum i

tvärgrupper och för dialoger kring Reggio Emilia för att få en samsyn i huset.

Alla förskollärare ingår också i en utvecklingsgrupp som leds av förskolechef och bitr. förskolechef som träffas en gång/månad. Vid dess tillfällen träffas förskollärare från varje förskola i Centrala förskole området för ett övergripande utvecklingsarbete.

Övergripande mål och prioriterade områden 18/19

5.1 Övergripande mål

Våra barn ska erbjudas en god miljö för utveckling och lärande

Verksamhetsmål för 18/19

Förskola

- Vi ska utveckla formerna för reflektion och pedagogisk dokumentation
  - Vi ska utveckla formerna för att dokumentera och följas upp barns förändrade kunskande i relation till de nationella målen.
  - Vi ska tydliggöra undervisningen i förskolan och förskollärares ansvar för denna undervisning.
-
- Bästa möjliga lärande

Förskolans inriktning Reggio Emilia och dess tankar om att barn har hundra språk men berövas på nittionio har kopplats till verksamhetsmålen 17/18 " Vi ska stödja och skapa möjligheter och miljöer som uppmuntrar barnen att använda alla sina språk". Det har satt positiva spår i verksamheten, mångfalden har blivit ett fokusområde och de digitala verktygen har blivit en naturlig del i verksamheten

Under läsåret 18/19 kommer stor vikt läggas på profileringen, Reggio Emilias. Det för att göra profileringen tydligare och utnyttja den för att utveckla verksamheten.

Det systematiska kvalitetsarbetet fortsätter, vi har gemensamma dokument för att så långt som möjligt säkerhetsställa att barn och föräldrar erbjuds en likvärdig förskola.

Förslaget till revidering av Förskolans läroplan presenteras under 2018, där lyfts bl.a. begreppen utbildning och undervisning in men även barns förändrade kunnande och deras förkunskaper, vilket inte tidigare har funnits med. Under kommande läsår kommer därför ett utvecklingsområde vara att dessa begrepp förankras i verksamheten.

För att våra barn ska få bästa möjliga lärande startar barn och utbildningsförvaltningen till hösten ett 3 årigt projekt kallat #Tillsammans- med elevens lärande i fokus. Det utgår från ett 1-19 perspektiv och ett kollegialt lärande.

- Nöjda elever och föräldrar

Kommunens brukarenkät som genomfördes våren 2018 visar att flertalet vårdnadshavare på Långbrots förskola upplever att deras barn trivs på förskolan och att de är nöjda med verksamheten. Då det inte lyckats att starta ett föräldraråd finns behov av en annan form så vårdnadshavare får möjlighet att vara delaktiga och påverka verksamheten inom ramen för de nationella målen.

På Långbrots förskola ska alla barn och vårdnadshavare känna sig välkomna, få ett respektfullt bemötande och känna trygghet och tillit. Alla är lika värda och ska respekteras för den man är!

Varje år genomför också pedagogerna intervjuer med barnen för att säkerställa att barnens inflytande kring sin trivsel tas tillvara. Dessa intervjuer visar att barnen överlag är nöjda och trivs på sin förskola. Resultatet från barnintervjuerna dokumenteras i likabehandlingsplanen och är en samlad pedagogisk bedömning utifrån barnens svar. Vi ska fortsätta att fokusera på barnens inflytande och deras upplevelse av trivsel.

- Engagerad och kompetent personal

På Långbrots förskola finns engagerad och kompetent personal, ett stort arbete har lagts på att få mångfalden synlig. Det har kopplats till projekten där läroplanens målområde funnits med. Det har också varit viktigt att så långt som möjligt göra profileringen tydlig, en Reggio Emilia inspirerad förskola. Pedagogerna känner behov av att få ytterligare kompetensutveckling i Reggio Emilia filosofin. Kommunens medarbetarenkät visar även den på pedagogernas önskan om kompetensutveckling. Under läsåret påbörjades ett arbete med IKT inom hela enheten då det var ett av våra förbättringsområden. Detta arbete måste fortsätta under läsåret 18/ 19 så IKT blir ett naturligt verktyg i det pedagogiska arbetet. Kommunens satsning på ett 3 årigt projekt för högre måluppfyllelse innebär att vi behöver se den röda tråden i hela skolväsendet. För att en förändring ska ske på riktigt är en förutsättning att vi gör detta tillsammans där det kolligala lärandet sätts i fokus.

Prioriterade områden för verksamhetsåret 18/19 blir utifrån detta:

Utifrån dessa analyser blir en samlad bild att fokusområden för Långbrots förskola 18/ 19 blir:

- Vi ska utveckla formerna för reflektion och pedagogisk dokumentation
- Vi ska utveckla formerna för att dokumentera och följas upp barns förändrade kunskande i relation till de nationella målen.
- Vi ska tydliggöra undervisningen i förskolan och förskollärarens ansvar för denna undervisning.
- Vi ska utveckla profileringen så det blir mer synligt att förskolan är Reggio Emilia inspirerad
- Säkra barns inflytande.

6. Förskola och hem

Resultatet 2018 från kommunens brukarenkät visar att vårdnadshavarna är mer nöjda i de flesta frågor än vad enkäten visade 2017.

Frågan ”Jag upplever att jag fick tillräcklig information om hur det går för mitt barn på förskolan under utvecklingssamtalet” visar ett något lägre resultat än tidigare år trots att ett omtag gjorts och ett nytt underlag har tagits fram. Dialoger kring vad det kan bero på har förts både i arbetslag och i storgrupp där alla pedagoger varit delaktiga. Det finns ett behov av en dialog med vårdnadshavare om vad de har för önskemål om innehåll och information till vårdnadshavarna vad samtalet ska innehålla enligt förskolans styrdokument.

Vi kommer under kommande läsår införa en ny rutin där utvecklingssamtalen hålls mellan augusti och oktober och är mer framåtsyftande.

Under läsåret 2017/ 2018 har ett föräldramöte hållits där kostenheten var inbjuden. De informerades om sin verksamhet och berättade om tankar kring maten på förskolan. På mötet inbjöds även föräldrar att ta del av verksamheten. Antalet deltagande föräldrar var lågt, det har varit fler som har varit delaktiga när förskolan haft sammankomster med barn och föräldrar tillsammans. Vi ser att det är viktigt att båda formerna finns.

På varje avdelning finns en "Idé" låda i hallen där föräldrar ges möjlighet att framföra idéer, synpunkter m.m., utöver det förs en öppen dialog med vårdnadshavarna i det dagliga mötet och vid utvecklingssamtal. Pedagoger ser att det är former som är mer framgångsrika i kontakten mellan förskola och hem än föräldramöten. Under inskolning och på utvecklingssamtal anlitas tolk om behov finns.

Strategier

a) Utveckla framåtsyftande utvecklingssamtal

Aktiviteter	Ansvarig	Klardatum
a) Utveckla framåtsyftande utvecklingssamtal		
1. Tidigarelägga utvecklingssamtalen under läsåret.	Förskolechef	Hösten 2018
2. I utvecklingsgruppen skapa ett underlag där utvecklingssamtalet blir framåtsyftande	Förskolechef och pedagoger	Hösten 2018
3. Följa upp underlaget för utvecklingssamtalet i utvecklingsgruppen och i arbetslagen.	Förskolechef och pedagoger	Under UG och reflektioner hösten 2018

7. Normer och värden

Vid starten av läsåret uppdaterar varje arbetslag sin grundverksamhet som ligger till grund för allt arbete i verksamheten. Där beskrivs konkret om förhållningssätt och vilken värdegrund förskolan vilar på. Här framgår också syfte och mål för aktiviteter och vardagssituationer i förskolan. Både barn och vårdnadshavare introduceras i grundverksamheten vid inskolning.

Det övergripande arbetet med normer och värden utvärderas och analyseras i arbetslaget i maj varje år. Då sker en analys av den kartläggning som varje avdelning gör utifrån observationer i barngruppen, reflektioner i arbetslaget, barnintervjuer och föräldraenkät. Detta dokumenteras i likabehandlingsplanen.

Pedagoger har under våren på reflektioner och personalmöten fört dialoger i tvärgrupper om sitt eget förhållningssätt men även förskolans värdegrundsarbete. Resultatet på kommunens brukarenkät visar att pedagogerna är mer nöjda med förhållningssättet mot barnen än tidigare år. Dialogerna har kopplats till förskolans inriktning och det finns en större samsyn samtidigt som det har underlättat att ta upp olika dilemman. Samtalen kommer fortsätta i tvärgrupper under hösten.

Vid utvärderingen av fjolårets Likabehandlingsplan framkom vid intervjuer av barnen att de känner stor trivsel på förskolan men att det fortfarande finns en oro kring toalettbesök. Flera upplever fortfarande att de inte får vara i fred vid toalettbesök men också att de inte blir hörda när de är klara och behöver hjälp. Det innebär att det kommer köpas in ringklockor till alla toaletter.

Även de röd- och grönfärgade skyltarna kommer finnas kvar för att barnen ska känna en större trygghet vid sina toalettbesök.

Värdegrundsarbetet har skett ständigt och dialoger har förts vid reflektioner, barnen har utvecklat sin förmåga att sätta ord på känslor och använda ordet stopp.

Strategier

a) Utveckla pedagogiskt förhållningssätt.

b) Öka barnens trygghet vid toalettbesök

Aktiviteter	Ansvarig	Klardatum
a) Utveckla pedagogiskt förhållningssätt.		
1. Fortsätta med dialoger kring pedagogiskt förhållningssätt kopplat till förskolans inriktning	Förskolechef och pedagoger.	Pågående under läsåret
b) Öka barnens trygghet vid toalettbesök		
1. Inköp av ringklockor som sätts upp på alla barnens toaletter	Pedagoger	I början av läsåret

8. Utveckling och lärande

Under läsåret 17/18 har Långbrots förskola fortsatt sitt arbete med att synliggöra Reggio Emilia filosofin men pedagogerna känner behov av kompetensutveckling för att ytterligare kunna utveckla den. Det övergripande temat Språk och kommunikation har funnits kvar även under 17/18 och projekten som styrts av barnens intresse har varit kopplade till sagor, närmiljö m.m.

Mycket vikt har lagts på det pedagogiska arbetet med andra modersmål än svenska. Arbetssättet att använda bilder och tecken som stöd har varit framgångsrikt, det har använts både på gruppnivå och på individnivå.

Enkätresultatet visar att vårdnadshavarna upplever att förskolan erbjuder en stimulerande miljö och att deras barn lär sig mycket. Pedagogernas svar när det gäller språk och kommunikation visar att de känner att de kan utveckla både arbetet med det svenska språket och arbetet med andra modersmål än svenska. Svaren från Långbrots pedagoger har en lägre siffra än andra förskolor som inte har lika många barn från andra kulturer, på förskolan har ca en tredjedel av barnen annat hemspråk. Det innebär många gånger svårigheter eller missförstånd i dialoger/ kommunikation, främst med vårdnadshavare.

Dialoger i reflektioner har skett om hur mycket det spelar in i deras egna svar.

Vårdnadshavare har involverats, olika kulturers traditioner har på sätt tydliggjorts. Mycket fokus har lagts på mångfald vilket gett ett positivt resultat.

I maj månad varje år utvärderas årets pedagogiska arbete i varje enskilt arbetslag, där sker en bedömning med stöd av kvalitetsdokument av barns förändrade kunnande och vilken undervisningspraktik som varit framgångsrik. Resultatet där och i SAMSA (ett webbaserat verktyg för att bedöma, synliggöra, jämföra och främja kvalitet i förskolan när det gäller systematiskt arbete med matematik- och språkutvecklande arbetssätt i förskolan) visade båda att det finns ett behov av att utveckla det pedagogiska arbetet främst kring naturkunskap men även när det gäller matematik och teknik.

Förskolan har arbetat för att involvera IKT som ett naturligt verktyg, QR koder har introducerats på hela förskolan och appar har installerats på lärplattan för arbetet med andra modersmål än det svenska språket. Barnen har blivit intresserade av det skrivna ordet då QR koder har använts tillsammans med sagor. Personalen har hittills använt lärplattorna/ QR koder i mindre/stora grupper, sällan enskilt. Utvärderingen visar att detta inte främjar barnens möjlighet till egna initiativ eller tillgänglighet för lärplattan så barnen kan använda den på sina villkor. Mobiltelefoner som även kan användas som ett dokumentationsverktyg har köpts in till varje avdelning men vi ser även att fler lärplattor är en förutsättning för mer tillgänglighet. Vi har under 17/18 arbetat övergripande med IKT genom workshop i utvecklingsgruppen där vi fokuserat på det kollegiala lärandet i vårt eget förskoleområde samt haft en studiedag med föreläsning om "Digital kompetens i förskolan". Vi ser att det finns ett fortsatt behov av utveckling inom IKT där digitalisering är ett område. IKT ska bli ett naturligt verktyg i undervisningen för både personal och barn i verksamheten. Vi har haft workshop i utvecklingsgruppen där vi delgett varandra kollegialt. Ny mapp med tips på hur man kan arbeta i verksamheten med dessa frågor finns tillgänglig så all personal kan komma åt den.

Arbetet med estetiska uttryck visar i år ett bättre utfall i personalenkäten än vad det gjort tidigare år. I dialog med arbetslagen är en förklaring att i projekten har det pedagogiska arbetet med de estetiska uttrycken ökat. Pedagogerna ser att de med hjälp av förskolans inriktning skulle kunna använda de estetiska uttrycken i större omfattning för att ge barnen ett förändrat kunnande, därför är det viktigt att göra filosofin mer levande.

Det man ser är att man inte tagit till vara på möjligheten att följa upp t.ex. de tillfällen kommunen haft med skapande förskola. Skapande förskola fortsätter även detta läsår vilket ger möjlighet till kompetensutveckling inom drama, sång, teater och litteratur.

Strategier.

- a) Utveckla barnets förmåga till svenska språket och andra modersmål.
- b) Utveckla barns förmåga kring IKT.
- c) Utveckla barns förmåga med estetiska uttryck
- d) Utveckla barns förmåga främst inom naturkunskap men även matematik och teknik.

Aktiviteter	Ansvarig	Klardatum
a) Utveckla barnets förmåga till svenska språket och andra modersmål.		
1. Göra en ny skattning i BRUK 3.6	Förskolechef och pedagoger	Hösten 2018
Aktiviteter	Ansvarig	Klardatum
b) Utveckla barnens förmåga kring IKT		
1. Genom att lärplattan måste finnas tillgänglig i barngruppen för interaktion mellan barnen.	Pedagoger	Läsåret 18/19
2. Låta barnen använda lärplattan för egna dokumentationer.	Pedagoger	Pågående under läsåret
Aktiviteter	Ansvarig	Klardatum

c) Utveckla barns förmåga med estetiska uttryck		
1. Fortsatt arbete med att erbjuda barnen många tillfällen till skapande och få erfarenheter i andra uttrycksformer, på så sätt också göra förskolans filosofi mer synlig.	Förskolechef och pedagoger	Pågående under läsåret
2. 1. Genom att utveckla arbetet utifrån Skapande förskola som pågår under läsåret 17/18 och höstterminen -18.	Förskolechef och pedagoger	Pågående under läsåret
Aktiviteter	Ansvarig	Klardatum
d) Utveckla barnens förmåga främst inom naturkunskap men även matematik och teknik.		
1. I reflektioner och planering av projekt se till att väva in dessa ämnen för att öka barnens intresse och ge dem nya erfarenheter som skapar möjligheter till ett förändrat kunnande.	Pedagoger	Läsåret 18/19

9. Barns inflytande

Varje pedagog har ansvar för ett antal barn där de ska ta tillvara varje barns görande, intresse och nyfikenhet som vidare ska ligga till grund för utvecklingen av miljöer och det pedagogiska arbetet. Detta dokumenteras i dokumentet "Barnet gör" och tas sedan med i reflektioner i arbetslaget, där de i ett reflektionsprotokoll dokumenterar hur man ska arbeta vidare mot målen för hela barngruppen.

Barnen är också delaktiga i arbetet med vår likabehandlingsplan genom intervjuer som ingår i kartläggningen tillsammans med personalens observationer, reflektioner och brukarenkät till vårdnadshavarna.

I utfall från vårdnadshavare var det en minskning när det gäller frågan kring barns bestämmande i förskolan. Detta gjorde att pedagogerna diskuterade och reflekterade kring huruvida de själva är tydliga med att sätta ord på när barnen är med och bestämmer eller påverkar verksamheten.

I läroplanen för förskolan betonas att all form av utvärdering i förskolan ska utgå från ett barnperspektiv och att barns röster tydligt ska lyftas fram. De ska också vara delaktiga i och ha inflytande över såväl dokumentation som utvärderingar. Det finns en osäkerhet i förskolan kring hur arbetet med barns inflytande ska genomföras i verksamheten. Miljöns utformning och vilka teman som ska startas utgår från verksamhetens uppsatta mål, personalens observationer av barnens lek, intresse och nyfikenhet. Frågan är om barnen är medvetna om sitt inflytande i verksamheten? Tar pedagogerna tillvara på barnens förkunskaper innan man startar ett projekt/tema eller utgår man från vad pedagogerna tror att barnen kan? Under läsåret 17/18 påbörjades ett arbete med att synliggöra inflytande för barnen. Då verksamheten varit fokuserad på att arbeta med förändringar av lärmiljöerna har personalen inte hunnit med att göra den skattning i BRUK 2.5 "Barns delaktighet, inflytande och ansvars känsla" som var tänkt att göras. Skattningen blir en kartläggning för verksamheten att utgå ifrån. Denna skattning ska göras under hösten. Vi behöver också fortsätta med dialoger i arbetslaget om hur vi kan konkretisera inflytande för barnen.

Strategier

a) Säkra barns inflytande

Aktiviteter	Ansvarig	Klardatum
a) Säkra barns inflytande		
1. Göra en självskattning i BRUK 2.5 på varje avdelning för att få en nulägesbild i verksamheten.		
2. I reflektioner i arbetslaget göra analyser på hur barnens inflytande sker i den pedagogiska verksamheten.	Pedagoger	Pågående under läsåret
3. I reflektioner i arbetslaget ta upp på vilket sätt vi kan konkretisera inflytande för barnen.	Pedagoger	Pågående under läsåret

10. Övergång och samverkan

Samarbetet med förskoleklass har resulterat i ett årshjul där vi gemensamt planerat in aktiviteter som ska genomföras under läsåret. Årshjulet för samarbetet i övergångar har även utvärderats och revidering till kommande läsår har gjorts.

Vi har haft möten på Centralskolan där förskollärare från förskola och förskoleklass har delgett varandras läroplaner i samtalsgrupper. Personal från fritidshemmet har också deltagit. Besök i varandras verksamheter har skett där man tittat på hur läroplanerna omsätts i praktiken.

Förskolan har varit och hälsat på och ätit med barnen i matsalen under våren.

På grund av att barn värnar om sina relationer med varandra och övergångar mellan skolformer innebär stora påfrestningar och det krävs energi för att skapa nya gemenskaper så är det förskolans personal som ger förslag på gruppansättningar inför förskoleklass. Förskolan vet vilka kamratrelationer som finns och kan ge en bättre möjlighet för barnen att känna trygghet inför övergången till skolan.

Vikten av att det sker en kontinuitet i utbildningssammanhang för barnen leder till att analysen kring övergångar blir att nästa steg är att titta på om besöken genererat i att pedagogerna har tagit del av varandras undervisningspraktik?

Lär man av varandra?

Efter vårens överlämningsamtal gjorde vi också den reflektionen ihop med pedagogerna att det behövs ett tydliggörande kring vilken information som ska lämnas över till förskoleklass. Förskolechefer tillsammans med rektor ser också ett behov av tydlighet kring det övergripande överlämnandet.

Strategier

- a) Utveckla samsyn kring undervisningspraktik.

- b) Utveckla överlämningar pedagoger emellan när barn ska börja i förskoleklass.

Aktiviteter	Ansvarig	Klardatum
a) Utveckla samsyn kring undervisningspraktik.		
1. Vi har möten på Centralskolan där vi sitter gruppvis från förskola och skola. Vi delger varandra hur vi arbetar med undervisningspraktik i våra skolformer	Förskollärare, förskolechef och rektor på Centralskolan	September 2018

b) Utveckla överlämningar pedagoger emellan när barn ska börja i förskoleklass.		
1. Ta fram en strategi tillsammans med rektor på Centralskolan och EHT.	Rektor och förskolechef	Hösten 2018

11. Uppföljning, utvärdering och utveckling

För att säkerställa att vi ser varje enskilt barn dokumenterar pedagogerna i dokumentet "Barnet gör". I detta dokument framgår hur barnet utvecklar sina förmågor inom trivsel/socialt samspel, barnets läroprocesser och lärstrategier samt barnets intresse och nyfikenhetsfrågor. Utifrån dessa ramar ska pedagogerna i nästa steg dokumentera hur man kopplar det till verksamheten. I den gemensamma reflektionen i arbetslaget dokumenteras i ett reflektionsprotokoll hur man tänker utveckla arbetet på avdelningen. Barnens intressen ska ligga till grund för hur man utvecklar de målområden som satts upp för verksamheten.

Utifrån de dialoger vi haft under året både i Utvecklingsgruppen och i verksamheten ser vi ett behov av att fortsätta arbetet med att utveckla vissa dokument. Genom dokumentet "Hur blev det" har analysbilden blivit något bättre. I detta dokument tittar personalen utifrån tre olika nivåer. Barnnivå-Vilka förändringar ser man i barnens kunnande? Undervisningsnivå- Vilken roll hade jag som pedagog? Organisationsnivå-Hur påverkade organisationen och rutinerna undervisningen? Dokumentet ger en samlad bild som redovisas till förskolechef vid två tillfällen under terminen. Ett fortsatt arbete med implementering av detta dokument måste fortgå där förskolechef behöver delta vid arbetslagets reflektioner.

Utvärdering av reflektionsprotokollet visar att pedagogerna fortfarande tycker det är svårt att tydliggöra barns förkunskaper. Pedagogerna tycker överlag att protokollet inte är lätt att använda för att beskriva arbetet. Det finns ett behov av att revidera det befintliga reflektionsprotokollet för att lättare ge svar på de didaktiska frågorna Var-Vart-Hur-Varför och Vad hände. Det måste bli en självklar del av analysarbetet. Detta arbete ska starta i utvecklingsgruppen tillsammans med förskolechef under hösten.

Förskolechefen har genom det övergripande dokument "Hur blev det", terminanalys, gjort en samlad bild av verksamheten som man delgett huvudmannen under våren. Det är ett implementerat arbetssätt som ska ingå i det systematiska årshjulet. Direktiv från huvudmannen när i tid detta ska lämnas in behöver bli tydliggjort.

Som ett led i den 3-åriga satsning som Barn och utbildningsförvaltningen startar till hösten, #Tillsammans-med barnets/elevens lärande i fokus, där det kollegiala lärandet är en av stöttepelarna måste vi se över hur vi i verksamheten kan hitta former för tvärgrupper i arbetslagen och möjligheter till verksamhetsbesök hos varandra på de olika enheterna. Detta för att få förståelse för varandra, delge olika arbetssätt, lära av varandra så vi tillsammans kan göra en förändring i verksamheten som gynnar barnen.

Strategier

a) Utveckla dokumentation kring barns förkunskaper och förändrade kunnande

b) Utveckla det kollegiala lärandet

Aktiviteter	Ansvarig	Klardatum
a) Utveckla dokumentation kring barns förkunskaper och förändrade kunnande		
1. Förskolechef deltar vid reflektioner i arbetslagen för implementering av analysdokument "Hur blev det" där barns förändrade kunnande måste bli tydliggjort	Förskolechef och pedagoger	Läsåret 18/19
2. Utvecklingsgruppen ska tillsammans med förskolechef revidera reflektionsprotokollet där barns förkunskaper ska tydliggöras	Förskolechef och utvecklingsgrupp	Läsåret 18/19
Aktiviteter	Ansvarig	Klardatum
b) Utveckla det kollegiala lärandet		
1. Tvärgrupper på enheten vid vissa reflektionstillfällen.	Förskolechef och pedagoger	Läsåret 18/19
2. Studiebesök på andra enheter	Förskolechef	Läsåret 18/19

12. Förskolechefens ansvar

Under 17/18 har arbetet fokuserat mycket på att utveckla våra befintliga dokument för dokumentation av verksamheten samt att ta fram ett övergripande dokument för att delge huvudmannen en samlad bild av verksamheten. Här ser vi att vi lyckats till viss del. Det övergripande dokumentet är skapat men behöver fortsatt implementeras av förskolechef på reflektionsmöten i arbetslaget så dokumentet blir en naturlig del i analysarbetet. Reflektionsprotokollet som arbetslaget använder i utvecklingen av verksamheten behöver revideras då det framkommit att barns förkunskaper inte är tillräckligt tydliggjorda. Förskolechef behöver i högre utsträckning delta vid reflektioner för att möta pedagogernas frågor och även utöka verksamhetsbesöken för att kunna relatera till verksamheten i dokumentationen ihop med arbetslagen.

På centrala förskoleområdet har vi skapat en gemensam årsplan där det framgår vad som ska göras och när det ska göras under året. Årsplanen har utformats tillsammans med förskolechefen och pedagogerna i verksamheten. Årsplanen är ett sätt att möta förskolans uppdrag genom en tydlig organisation där alla pedagoger är delaktiga. Det finns en årsplan för det pedagogiska arbetet med barnen och en årsplan för det övergripande systematiska arbetsmiljöarbetet. Syftet med den pedagogiska årsplanen är att se, följa och leda barngruppens process så att alla barn blir delaktiga. Årsplanen för det systematiska arbetsmiljöarbetet visar när olika möten ligger fördelat under året som t.ex, planeringsdagar, utvecklingsmöten, personalmöte, APT m.m. Denna årsplan har förtydligats genom att det är inskrivet när i tid verksamheten ska göra en Mitterminanalys ihop med förskolechef och när i tid förskolechef vill ha in det övergripande analysdokumentet för terminen från verksamheten.

Under läsåret 17/18 riktades kompetensutvecklingen mot IKT då det identifierades som ett kompetensbehov. Gemensamma riktlinjer och strävansmål för både pedagoger som barn är skrivna men bör följas upp och uppdateras. Detta behöver göras i såväl utvecklingsgruppen som i arbetslagen. Det kollegiala lärandet inom IKT genom workshops på utvecklingsgruppen genomfördes vid några tillfällen men hur stor effekt det hade ute i verksamheten är osäkert. Vi behöver utveckla andra former för att nå ut med det kollegiala lärandet. Verksamhetsbesök där hela arbetslagen deltar kan vara en åtgärd. Studiedag med föreläsning inom IKT är genomförd. Grunden för digital kompetens i förskolan baserad på läroplanen lades. Här ser vi att en del av personalen måste få genomgång av baskunskapen för lärplattan. Nästa steg inom IKT är att vidareutveckla kunskapen så de digitala verktygen används naturligt ihop med barnen i verksamheten. Möjlighet finns att kontakta biblioteket på Alléskolan där vi kan få workshop inom digitalisering. Fler inköp av lärplattor har gjorts för att öka tillgängligheten.

Den kommande revideringen av läroplanen innehåller begreppen undervisning och utbildning. Under kommande läsår blir ett utvecklingsområde att tydliggöra och förankra dessa begrepp såväl i verksamheten som hos vårdnadshavarna. Boken "Att undervisa barn i förskolan" av Elisabet Doverborg, Niklas Pramling och Ingrid Pramling Samulesson har köpts in och delats ut till alla förskollärare för att användas som kompetensutveckling inom detta område i utvecklingsgruppen under läsåret 18/19.

En stor utmaning vi haft under läsåret 17/18 var den vikariebrist som fanns och fortfarande finns i kommunen. Utfallet i enkäten visar tydligt hur pedagogerna upplevt situationen. Bristen på vikarier har lyfts till HR där man gjort stor satsning på annonsering till vikariebanken samt en förändring av tjänsten som vikarieförmedlare.

Ny rekrytering till den tjänsten gjordes under våren 2018 och vi hoppas se effekterna av detta under kommande läsår.

Medarbetarenkäten visar att det finns ett utvecklingsområde för att identifiera vilken kompetensutveckling som personalen efterfrågar. Detta resultat stämmer inte överens med resultat från medarbetarsamtalen vilket gör att en analys av vad detta står för behöver göras av förskolechef ihop med personalen på APT och i medarbetarsamtalen under hösten 2018.

Strategier

- a) Utveckla befintliga dokument så barns förkunskaper och förändrade kunnande blir synligt
- b) Tydliggöra begreppen undervisning och utbildning samt förskollärares ansvar för undervisningen.
- c) Utveckla personalens baskunskap inom IKT
- d) Identifiera kompetensutvecklings behov kopplat till uppdraget

Aktiviteter	Ansvarig	Klardatum
a) Utveckla befintliga dokument så barns förkunskaper och förändrade kunnande blir synligt		
1. Implementering av dokumenten	Förskolechef	Läsåret 18/19

2. Revidering av reflektionsprotokoll för att synliggöra barns förkunskaper.	Förskolechef och förskollärare	Pågående under läsåret
Aktiviteter	Ansvarig	Klardatum
b) Tydliggöra begreppen undervisning och utbildning samt förskollärarens ansvar för undervisningen.		
1. Bokcirkel i utvecklingsgruppen med boken "Att undervisa barn i förskolan"	Förskolechef och förskollärare	Lsåret 18/19
2. I reflektioner ihop med arbetslaget tydliggöra begreppen undervisning i förskolan.	Pedagoger ihop med förskolechef	Pågående under läsåret.
Aktiviteter	Ansvarig	Klardatum
c) Utveckla personalens baskunskap inom IKT		
1. Genomgång av baskunskap för lärplattan	Förskolechef	September 2018
2. Uppdatera gemensamma riktlinjer och övergripande strävansmål för arbetet med IKT	Förskolechef	Hösten 2018
3. Kollegialt lärande inom IKT genom riktade studiebesök.	Förskolechef och pedagoger	Pågående under läsåret
4. Workshop inom digitalisering.	Förskolechef	Våren 2019
Aktiviteter	Ansvarig	Klardatum

c) Identifiera kompetens utvecklings behovet kopplat till uppdraget		
1. Identifiera enhetens samlade kompetens utvecklingsbehov mot uppdraget under APT och utvecklingssamtal.	Förskolechef	Hösten 2018